

Engagement, en udfordring også i mindretallet

DEBAT

Skoleforeningens formand, Udo Jessen og næstformand, Andrea Heimrath
kommunikation@skoleforeningen.org

Vi erkender, at verden forandrer sig, samfundet har forandret sig, og det frivillige engagement er derfor dalende i hele den vestlige verden. Lige fra borgerforeninger til frivilligt brandværn så er det en udfordring at finde frivillige, der engagerer sig, sådan som vi kender det.

Hvorfor skulle det altså være anderledes i det danske mindretal? Vi kan vælge at være kedede af denne udvikling eller være nysgerrige på, hvordan vi sammen i mindretallet kan finde nye veje ind i en moderne involvering. Vi er helt på linje med at fastholde opmærksomheden på, at engagement er helt centralt for overlevelsen af det danske mindretal. Og derfor er det også for Skoleforeningen målet, at både forældre og ansatte i mindretallet identificerer sig og er medlemmer i forskellige danske foreninger – og gerne også ved at holde avisen følger med i udviklingen af vores fællesskab.

Om man vil det eller ej, er mindretallet et pakketilbud. Den kulturelle- og sproglige identitet, som er mindretallets dynamo, udvikles bedst, når det leves med flest mulige omdrejningspunkter for den enkelte.

De ansatte tager et stort ansvar

Vi er fortsat imponerede over vores medarbejders engagement. Vi ser, at Skoleforeningens ansatte tager et stort ansvar på sig i mindretallets folkevalgte system, ikke mindst som forældre i deres egne dagtilbud eller skoler. Går vi i dialog med mindretallets ansatte i lokalsamfundet, opleves det, at folk engagerer sig på alle niveauer – nogle mere synligt end andre.

Påstande om det modsatte holder ikke stik. Skoleforeningen har fokus på, at vores ansatte lærer de andre mindretalsorganisationer at kende og finder deres plads i vores kulturelle fællesskab. I efterhånden en del år inviterer vi hvert år de nye ansatte til et særligt introduktionsforløb, hvor de andre mindretalsorganisationer, Friisk Foriining og vores avis får mulighed for at præsentere sig. Her inviterer vi også alle nyansatte fra de øvrige organisationer med. Det er vigtigt, at Sydslesvig på denne måde kommer i dialog med de nye medarbejdere.

Forældre som målgruppe

Vi oplever også, at de unge børneforældre engagerer sig. Måske ikke på bestyrelsesniveau, men de engagerer sig der, hvor deres børn er. Dette folkelige basisarbejde viser sig fx, når grupper af børn skal køres til stævner, når de bager kage til sommerfester og deltager i familiearrangementer i de forskellige foreninger. Børnefamilier er ikke en nem målgruppe at få fat i til det klassiske foreningsarbejde – det ved vi også i Skoleforeningen. De har en travl hverdag med børn, job og meget andet, der skal hænge sammen. Vores opgave som mindretal er at give dem nogle tilbud, de er glade for, så de, når børnene så er blevet større, husker den dejlige tid i fællesskabet og får lyst til også at engagere sig på andre niveauer i foreningsarbejdet.

Skoleforeningen er humanistisk præget i hele vores dna. Vejen til at engagere nye forældre skal derfor være præget af, bedre kommunikation, større inddragelse, større transparens og i hele taget en glædeskabende atmosfære.

Flere måder at være dansk på

Sydslesvig er et samfund, og her er menneskerne ikke ens. Et samfund er mangfoldigt.

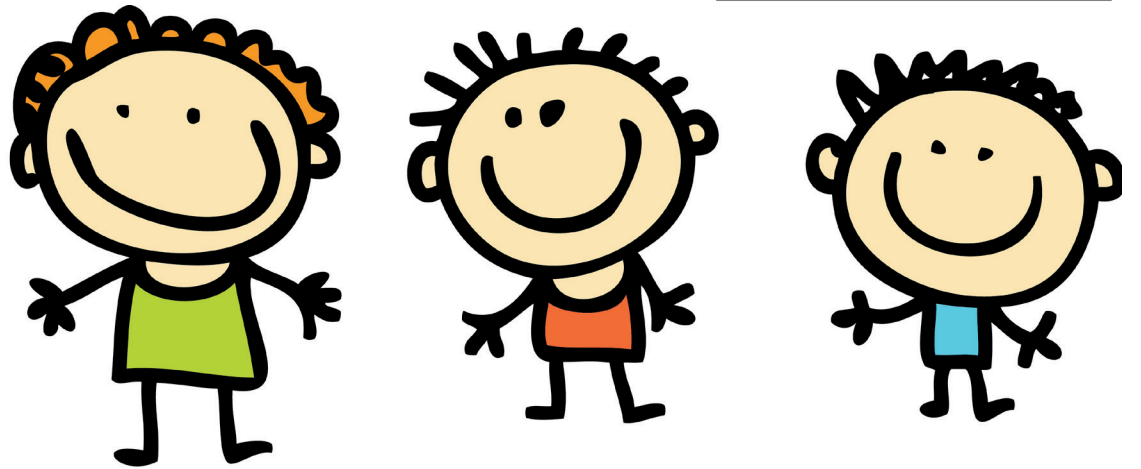
I Sydslesvig er der nogle, der mener, at man er dansk på den ene måde, mens andre mener, at man er dansk på en anden måde. Der er hverken rigtigt eller forkert. Danskere findes i mange modeller, også i Sydslesvig. Det, der er vigtigt er, at man anerkender, at andre kan have en anderledes sammensmeltet dansk identitet end én selv. Sådan er det i alle samfund, uden at den ene har lov til at sætte spørgsmålstegn ved den andens identitet.

Når vi ser på vores SydslesvigCrews og elevambassadører, så ser vi en selvbevidst ny generation, som i sin bedste forståelse er Sydslesvigere. Denne Sydslesvigidentitet, som ved siden af det danske, også anerkender og selvbevidst vedkender sig den tyske del af ens socialisering, har faktisk efter vores bedste overbevisning skabt et bæredygtigt grundlag for mindretallets nuværende og fremtidige eksistens.

Mangfoldighed og brobygning er ord, som ofte benyttes i pæne taler, og når mindretallet omtales. De rammer godt i forhold til et mindretal, der rummer meget, og som spænder vidt.

Vi som dansk mindretal engagerer os i hele Europa, i diverse politiske organer, i FUEN og meget andet. Vi taler om åbenhed, ligeveerd, participation, frisind og tolerance, og det er rigtigt og vigtigt, at vi gør det. Det er idealer, som vi gerne vil leve op til i Skoleforeningen, så vi fremstår som en moderne, tidssvarende og en demokratisk forening.

Og lad det være sagt helt tydeligt: En del af den virkelighed, som vi i Skoleforeningen står over for, er også de forældre, som måske har valgt de danske institutioner på et forkert grundlag. Denne udfordring vil vi arbejde på med al den omhu, respekt og grundighed, der hører til. Her kan det ikke handle om tvang, men om at være gode rollemodeller.

Det har aldrig været sværere at komme ind i Skoleforeningen

DEBAT

Skoleforeningens direktør, Lars Kofoed-Jensen og dagtilbudschef, Petra von Oettingen
kommunikation@skoleforeningen.org

Mindretallets skoleforening er ikke blevet bredere i de sidste 40-50 år

Når vi ser på elevstatistikkerne gennem de sidste mange år, taler vi om et tal, som ligger mellem 500 og 600 børn pr. årgang. De ca. 5000 elever i vores fællesskolesystem vidner om dette forhold.

Og med samfundsudviklingen blev det virkeligheden, at alle – stort set alle – disse børn startede i dansk børnehaver i en alder af tre år. Til disse fik vi opbygget ca. 2000 børnehavepladser.

Hvorfor er det så sværere at komme ind i dag?

I Skoleforeningen får vi to til tre gange om året opringtoner fra sydslesvigske forældre, der er utilfredse med, at de ikke kan få en vuggestueplads. Og vi kan godt forstå deres frustrationer. Årsagen er en mangel på vuggestuepladser. Det er en udfordring for os, ligesom det er en udfordring i hele Tyskland, at samfundsudviklingen her er begyndt at følge med det, vi kender fra Danmark, nemlig at begge forældre er aktive på arbejdsmarkedet. På forholdsvis få år er vi gået fra et rent privat pasningsmarked til et stort udbud af institutioner – også for de 0 til 3-årige.

Et stort udbud? Ja, sammenlignet med stort set nul for 10 år siden. I Skoleforeningen har vi fået opbygget små 600 pladser, hvilket svarer til lidt under 300 pr. årgang eller mellem 50 og 60 % af en typisk skoleforeningsårgang. Vores ventelister på mellem 200 og 300 på vuggestueområdet tyder på, at efterspørgslen ligger over 80 %, hvilket stadig er lavere end i Danmark, men naturligvis en helt ny situation for Tyskland.

Men det betyder jo ikke, at Skoleforeningen har fået større årgange – det betyder bare, at vi har fået to årgange mere, men årgange, hvor der ikke er plads til alle, for så stor er kapaciteten ikke endnu.

Optagelsessamtaler

Før man overhovedet kommer på ventelisten, foregår der flere "optagelsessamtaler", hvor forældrene gøres klart, hvilken samlet pakke man forpligter sig på, hvis man melder sig ind i Skoleforeningen. Ikke sjældent fører sådanne samtaler til, at forældre går hjem og siger: det er alligevel ikke noget for os. Og så melder de sig slet ikke ind. Med ventelister til de fleste institutioner er der ikke noget pres for at hver nye "kunde" – vi er altså ikke ude på gaden for at lokke nye til. Ansøgerne kommer af sig selv, og vi bestræber os på at informere så godt, at de, som ikke er indstillet på at lære dansk, ikke er indstillet på at bakke op, heller ikke søger optagelse.

Vi ved, at vore institutionsledere gør et stort og samvittighedsfuldt arbejde netop for at undgå dem, som af ren bekvemmelighed eller andre motiver søger ind i en dansk institution – og hvis man søger bekvemmelighed, så er den danske vej ikke vejen.

Hvorfor har Skoleforeningen for få vuggestuepladser?

Udviklingen på vuggestueområdet i de seneste 10 år er finansieret med tyske midler. Selvom Skoleforeningen med vuggestuerne har opbygget en helt ny søjle i det pædagogiske arbejde, har det været uden en forøgelse af de danske tilskud, og det har også været ønsket hos de andre foreninger i mindretallet.

For få år siden fik Skoleforeningen for første gang tilskud til at bygge en institution med vuggestue. Vi har øget aktiviteten på dagtilbudsområdet med 500-600 pladser – og når man ved, at vuggestuer er dobbelt så personalekrævende som børnehaver, så er det rimeligt at sige, at Skoleforeningen har øget aktiviteten med 50% uden ekstra tilskud fra Danmark.

Hvorfor kan jeg ikke springe ventelisten over?

Skoleforeningen forsøger at efterleve retsstatsprincipper inden for mindretallet i den retsstat, som beskytter os – og det betyder, at vi ikke kan lave særlige privilegier pga. folks familiehistorie eller øvrige fortjenester i mindretallet.

Vi lever i et samfund, hvor den grundlæggende præmis er, at vi alle er lige meget værd og har de samme rettigheder. Takket være det samfund har vi oven i købet som mindretal nogle rettigheder, som sikrer os mod overgreb fra flertallet. Her har det været et kernepunkt, at bekendelsen til mindretallet er en individuel menneskeret – på linje med religionsfrihed, retten til politisk overbevisning og andre af de friheder, som vi sætter så stor pris på i vores samfund.

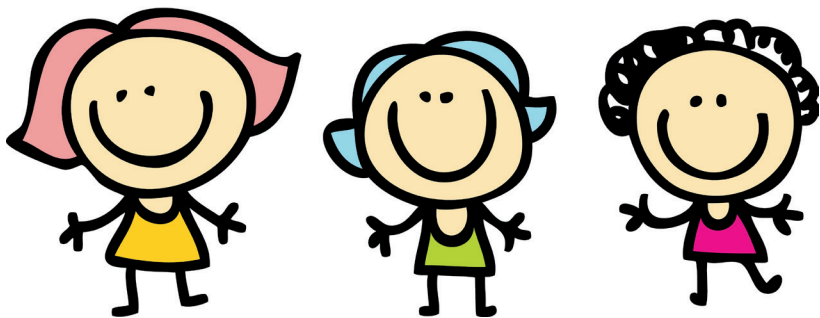
I Skoleforeningen er vi imod enhver form for diskriminering. At lave facilitlister på, hvem af dem, der vedkender sig det danske mindretal, der har mere ret til en plads i vores institutioner end andre, strider imod det, vi står for.

Hvis vi selv begynder at lave gradueringer mellem nogle, der er mere rigtigt mindretal end andre, så giver vi flertalsbefolkningen ret til at lave samme graduering – og så er bekendelsen til mindretallet ikke længere fri. Er det det vi ønsker?

I Skoleforeningen efterlever vi principperne på den måde, at når du med din underskrift har bekendt dig til mindretallet, så er du et ligeværdigt medlem af mindretallet. Fra det tidspunkt opbevarer du samme rettigheder som enhver anden i mindretallet – du har så at sige opnået dit "mindretalsstatsborgerskab", og alle "statsborgerne i mindretallet" har samme værd og samme rettigheder. Kun sådan kan vi forsvare vore mindretalsrettigheder og opretholde retten til tilskud på lige fod, ja i nogle sammenhænge endda med særlige mindretals hensyn, med alle andre statsborgere i Tyskland.

Hvad er så løsningen?

En del af løsningen er flere vuggestuepladser. Men det kræver, at hele mindretallet opfatter flere vuggestuepladser som et fælles anliggende og tager ansvar for det. Og det betyder også, at hele mindretallet skal prioritere vuggestuepladser, når det handler om de økonomiske ønsker, vi har til Danmark.

Din medlemsavis
Fokus

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Stuhrsallee 22
24937 Flensburg
Tlf.: 0461 50470

www.skoleforeningen.org

post@skoleforeningen.org

Facebook/skoleforeningen

Redaktion:
Daniel Dürkop,
kommunikations-
medarbejder hos
Skoleforeningen